

FEHÉRVÁRI MUNKÁS NAPLO

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9- K.
1 évre	12 K.	1 évre	18- K.

Megjelenik minden hétfőnap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

Munkásnap 1000.

Egyes szám: 4 fillér.

Művelődési díjazásba szentelt.

Feladós szerkesztő és lapfőtudós: Baranyay Lajos.

A munkásság a választójog előtt.

A szükségszerű átalakulás, amely előtt a vérfürdőben megújított világ áll, a demokrácia kiterjesztését hozza nálunk is, akik az egész világ meglepetésére és csodálatára olyan horribilis erőfeszítést, annyi súlyos áldozatot hoztunk a haza nagy ügyének, a hároméves próba minden változatában.

Az átalakulásban nagy szerep vár mindenkire, aki a szenvedésekben, a nehéz nélkülözésekben részesedett. És természetes, hogy a munkás-elem, mely a háború eleje óta a hazafias szellem megértésében, a front és az itthoni műhelyek munkájában egyaránt komolyan és tiszteltetelmőnk mutatkozott, az eljövendő idők küzdelmeiben bizonyára megerősíti a róla alkotott értékes és megbecsülő véleményeket. A demokrácia most kezdődő, nagy átalakító munkájában van egy közös program mindenki számára, aki tartalmat keres az életéhez és a közérdek ma mindenkornál kötelezőbb munkájához. A munkásság, amely nagyszerű vizsgáját tette a komoly időkben hazafiasságának és értelmességének, éppen a munka komoly teljesítésénél teheti magát megnyugtatóan az alkotmányos élet részesévé, és adhatja kvalifikációját ahhoz, hogy érdemesnek mutakozzék továbbra is a bizalomra, és hogy a jogok kiterjesztésében a haza érdekeinek megfelelően is részesedjék.

Itthon is, a fronton is dolgozni, folyton és szüntelenül dolgozni kell. A magyar munkásságnak és mindenkinek, aki a magyar földön él, csupán egyetlen célja lehet, összefogni testvérrel szívvel, hogy segítségük ügyünket diadalhoz és annak örömeiben a felrészült nemzet demokráciájának újjászüléséhez, amelyben mindenki megtalálja értelméhez és komolyságához megérdemelt helyét.

Amikor a magyar munkásság e ragyogóan felkelő nap hajnala előtt, a választójog komoly megteremtésének küszöbén áll, óva intjük, hogy ne térjen le a komolyság útjáról és ne legyen uszályhordozója annak a klikk érdeknek,

amelyet a proletártársadalomban a szociáldemokrácia vezérkara képvisel. Ez a ferde és destruktív irányzat, reá nézve csak kárt jelenthet. Anyagi kárt. Erkölcsi kárt. Kultur kárt. Kárt a társadalmi elhelyezkedésében is.

Kimúlt a bankszír; mi jön utánna?

Annak idején sokan támadták a nagybankokat, hogy élencsés vásárlásra, árusításra vetették magukat, hogy készleteket halmoztak fel, s az országgyűlésen csodás melódiájú, meghattott betéteket énekeltek a szegény, megtámadott nagytőke védelmére. Most azután a Magyar Általános Hitelbankról azt írja a derék Pesti Hírlap közgazdasági rovata, hogy zsr és szalonna osztályát feloszlattja. Olvasván a magyar általános hitelszír és még magyarabb és általánosabb hitelszalonna bucsuztatóját, megtelik a lelkünk borongó fájdalommal. Hát megszűnt? Beh' kár érte, már mikor ennek a hazának apraja-nagya csak azért áhít, hogy még a levegőt is a nagybankok áruosztályai közelítsék neki. Mert azok feltöndül értenek hozzá. Vezérgigazgatótól gyakornokig csupán őstermelő ivadék ül meg a márványtalas hodályokat, s nincs, a világon olyan foglalkozás, amire egyenkint és tömegével csak úgy egyszerűen rá nem termettek volna. Temetjük a zsr- és szalonnaüzletet és feszült figyelemmel lessük, mi egyéb következik helyette Valami jó, valami finom egyéb...

BÉRHAZ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Keresve kell keresnünk még egy várost, ahol annyira szűkös és kezdetleges viszonyok vannak a lakáskérdésben, mint Székesfehérvárott. Először is kevés a lakás, még kevesebb a megfelelő lakás, legkevesebb pedig az elegendő lakás. Az első hiány a háború után még nagyobb mértékben fog jelentkezni, mert a most épülő kolosszális katonai intézmény következtében még több lakásra lesz a városnak szüksége. Pedig a lakáshányt már most is ugyancsak sokan érzik. Hogy a házassági terminusokat gyakran e baj miatt kell eltolni, arról ne is beszéljünk. Tömegesebb azoknak a nehézsége, akik valami okból lakást változtatnának. Másik, megfelelő lakás keresése a legnehezebb feladat közé tartozik. És a legtöbbször megoldatlanul marad.

Gyenge ellenvetésül fel lehet ugyan hozni, hogy a háború alatt, katonai gócpont lévén, nagyobb a lakáskereslet, és ez a békében csökkeni fog. Ez annyira gyenge igazság, hogy egy fokkal sem dönti meg a lakáskérdés bajait és nehé-

ségeit. Itt van azután a munkáslakások kérdése. Hosszu évek óta várja a megoldást, de még a legmegoldatlanabb. Új lakások építése, munkástelep létesítése tehát feltétlenül olyan kérdés számba megy nálunk, amelyről komolyan lehet tárgyalni és amelynek megoldását mi haladatos vállalkozásnak látjuk.

Mint a községi üzemek hívei, elsősorban nagyon természetesen városi bérházakra, munkástelepekre gondolnánk. Ez ugyan nálunk sok nehézségbe ütközik, elsősorban azért, mert más községi üzem létesítése követeli az előbbi megoldást. Mindazonáltal szociális érzékünk elsősorban e mellett szól. Csak másodsorban gondolnánk valami bérház-részvénytársaságra. De ennek megvalósításánál is szociális szempontokat vennénk figyelembe, vagyis ugyanakkor, hogy az valójában, vagy legalább is lehetőleg a közönség részvénytársasága lenne és nem két-három pénztőkéé. E részvénytársaság természetesen, nagy arányúvá növelné ki magát és más városfejlesztési

programot is felvehetne ügykörébe. Szóval egy városfejlesztő részvénytársasággá fejlődhetnek. Úgyesen megalapozott e fajta intézménynek sok kulturális, anyagi és városfejlesztő előnyeit élvezhetnénk. És a fő az lenne, hogy anyagi előnyei közösek volnának, modern szociális intézmény lenne.

Amikor községi üzem lesz a villanygyár.

A város törvényhatósága ki-mondotta, hogy a Phoebus részvénytársasággal felbontja a szerződést és községi kezelésbe veszi át a villanygyárat. Két év múlva tehát már a város tulajdona lesz, magunk világítunk magunknak. Magunkat szidjuk majd, ha akkor is, rossz lesz a világítás, s ugyancsak keserű szemrehányást tehetünk majd ismét csak magunknak, ha rossz fizetett súlyed a házi kezelés. Ez a legsötétebb képe a leendő új községi üzemnek. Éppen az ellentézője lesz azonban, ha ügyes kezekbe kerül s ambícióval telített szakértő vezetőt állítunk illetve kérünk fel világítási üzemünk élére. Akkor kitűnő, világításunk lesz, jól jövővelmező vállalatunk, amelyet egykettőre hatalmas teleppé alakíthatunk át a legmodernebb alapokon.

A villanytelep tehát nemsokára a miénk lesz, mindenki természetesen, sőt szükségesnek találja, hogy már most foglalkozunk azzal a gondolattal, miként is fogunk majd községi üzemeskedni. Hogy ezt nagyon is előre kell jól meghányunkvetnünk, ugyebár bizonyításra egyáltalában nem szorul. A jövő rózsás, vagy hervadt kópét röviden így összegezhetjük: ha megfelelő kezekre bizzuk a villanygyárat, akkor nem bánjuk meg sohasem a megváltást, különben — még arról koldulhatunk, Szerintünk gondolni sem lehet arra, hogy a villanygyár a város műszaki hivatalának mostani keretei között helyeződjék el. A műszaki hivatal munkával agyonternyesztett emberek bűrója. Annak

a nyakába nem varhatjuk oda a villanygyárat is. Ennek feltétele nélkül egy egész ember kell, aki kormányoz, igazgat, műszakoz. A város mostani mérnökkarából senkit sem állíthatunk ennek élére mint egész embert, mert akkor száz más városi műszaki dolog maradna vezető nélkül. Nekünk tehát erre új embert kell beállítanunk. Egy odaváló embert. Egy ambiciózus és nagy tudású embert, aki megmutatja Székesfehérvárnak, hogy miasoda kincsbánya a községi üzem. Ilyen ember keresésére nem kell elmenünk a szomszédba. Itthon is van. Hogy vállalkoznék-e rá, nem tudjuk. Amilyen idealistának ismertjük, azt hisszük, vállalkoznék. Viszont az is meglehet, hogy meg is haragszik reánk, mert nevét ezzel kapcsolatban megemlíttük. Ezért legrosszabb esetben megkanosszázunk és nem fog tovább haragudni. Ez az ember szerintünk Rauscher Béla volna, a déli vasúti gépgyár főfelügyelője. Rauscher Béla nem sokára nyugalmobba vonul, így a szakértelmen kívül idővel is rendelkeznek, hogy a város hasznára értékesíthesse. Rauscher azonban tudunkkal nyugalmobavonásával Székesfehérvárról Budapestre akar véglegesen távozni. E tervétől, amely Székesfehérvárra nézve feltétlenül kárt jelent, el kellene térítenünk, még akkor akkor is, ha szó sem lehet arról, hogy a villanygyár kormányozására, természetesen segítő erő melléjelenésével, ott kérnők fel. A városban való maradása más

tekintetekben is csak érték lehet Székesfehérvárra nézve. — Mennyivel inkább az lenne, hogy e felvetett ideánk megvalósulna.

Befejezésül: gondolkozunk a dolog felett. Ha Rauscher Béla főfelügyelő pedig megnévezte ez írás miatt, úgy akkor már előre kiengesztelni törekszünk a bocsánatkéréssel.

H I R E K.

— Eladott főúri birtok. Szapary László gróf, volt fiúmei kormányzó, nagyperkátai birtokát, amely mintegy 8000 hold, eladta a Földhitelbank Rt.-nak, melynek igazgatója Paupern Ferenc Az uradalom, mely több nagyközséggel fősomszédos, kitűnően alkalmas parcellázásra.

— A májusi esküdtészi főtaggyalások. Május 21. szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Bodó István, pártalakos bűntünye; a múlt év március 15-én rálőtt Indi Józsefnek, de a lövés céltévesztett. Védő dr. Kneifel Ferenc ügyvéd. — Május 22. Szándékos emberölés büntetéssel vádolt Németh Józsefnek, sárszentmihályi lakos bűntünye; ez év január 5-re virradó éjjel törvényt gyermekét a születés után megfojtotta. Védő dr. Erdélyi Gyula ügyvéd. — Május 23. szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Straub Józsefnek és társa Jung Mihályné etyeki lakosok Straub a múlt év december 12-én Tóth Józsefnek reá lőtt Védők dr. Kneifel Ferenc és dr. Nagy Zsigmond ügyvédek. — Május 24. Rablás büntetéssel vádolt Kónya Gyula és társainak bűntünye, akik a múlt év egyik éjjelén Török Károly bodmeri lakos lakásába betörték és kirabolták. Védők dr. Molnár János és dr. Szegő Miklós ügyvédek.

— Ligetmuzika. A cisztercia főgimnázium zenekara Námessy Medárd tanár-karnagy vezényletével mellett vasárnap délelőtt 11 órától 12 óráig a Zichy liget vaspavillonjában tizenöt tart a Pro Patria hadijóteknység intézmény javára. A kedves ligetmuzikára felhívjuk a közönség figyelmét.

— Gözmalom Seregélyesen. A Fejérmegyei Napló megírta már, hogy Seregélyesen helyi és környékbeli érdekeltségű több száz ezer koránas alapon részvénytársaság alakult s az a Seregélyes adonyi ut mentén egy hatalmas, modern gözmalomtelepet létesít. A gözmalom ügyében a közigazgatási helyszíni szemlélet ma tartotta meg Heltay Jenő székesfehérvári főszolgabíró.

— Gyászhr. Juranek József Róza-utcai vendéglős csütörtökön balatoni lakásán meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz Balatonfüreden.

— Kormányrendelet az árdrágítók ellen. Legközelebb megjelölt a kormány rendelete az élelmiszer és közfogyasztási cikkek árának drágítása ellen. Ennek a rendeletnek egy szakaszával megállapítják a nagykereskedő és kiskereskedő közötti viszonylatokban is a legmagasabb árakat. A beraktározások ellen is szigorubb rendszabályozások lesznek. Tilos lesz olyan cikket hosszabb időre beraktározni, melynek felhasználása az árak emelését okozná. Ezenkívül a kiadott iparengedélyeket is revizió alá veszik és az újonnan kért iparengedélyeket csak nagyobb engedélyek mellett adják ki. Vármegegyenként pedig minden árucikkre árvizsgáló bizottságot alakítanak, a termelők, a kereskedők és fogyasztóinak képviselőinek bevonásával. Ez a vármegegyi árvizsgáló bizottság dönt elsőfokilag a maximális árak ügyében.

— Temetők tolvajai. A háborúban minden gonoszság szemtelenné vált. Lopnak, csalnak és sikkasztanak az emberek itthon, mivel gyilkolnak, égetnek és rombolnak odakünn. Ujabbban a temetőket se kimélik, sirkereszteket tördelnek, virágot, fűvet lopnak ott, a hol atól kellene félniök, hogy őseik fehércsontja föl-emelkedik a sírból és megfenyíti a gaz tolvajokat. Sajnos olyan emberek s olyan családok gyermekei is elkövetik az ilyen gazságokat, a kiket szinte megdöbbény hallunk említeni. Jómódú gazdák közönséges tolvajokká degradálódnak. Természetesen: nem büntetlenül, mert a rendőrségnek s részben a katonai hárságnak lesz gondjuk, hogy méltó büntetéssel rójanak rájuk.

— Májusi vihar villámcsapásokkal. Szokatlan villámcsapásokkal telített májusi vihar tombolt csütörtökön délután Székesfehérvárott. Egész csomó lakásban vizített a szolidabb erejű villámcsapás, Phoebusék drójtai vezették be, egy egy hatalmas csattanás, villámlás, vezetékkelés történt és semmi más. No meg a félelem, a falhozvágódás, a padlóraesés, a székéről lefordulás. Így egyik villám a nyomdagépünket kereste fel, utolsó pillanatban azonban meggondolta az idegen vagyton rongálás felelősségét a mostani drága világban, s meglegedett azzal, hogy szemképrázátó öles szikrákat és lángokat produkált, dobhártyát cirogató puffanásokkal, és recsegésekkel és hogy a nyomdaiasok és mindenesek kényszerföldreorulást rendeztek és minden porcikájukat megremegette. Szent István utca 14. szám alatt is vizített egy villámcsapás és ott is meglegedett azzal, hogy a fűrdőszobában elégette a vezetékét és a fali bekormozta. Ilyen becsapásféle sok helyen előfordult. Komolyabb jelentőségű volt, amely a vasútállomáson történt. A katonai vasutparancsnokságnál ütött be. Tűzet

T A R T O A

A forradalom idején Oroszországban.

Szabó János lakatossegéd, a múlt évi orosz offenzíva idején súlyos sebesüléssel orosz fogságba esett s mint csererokkant a napokban érkezett haza. Munkatársunk felkereste lakásán s Szabó a fogságban eltöltött hónapokról érdekes részleteket beszélt el. Szabó az orosz forradalom idején még Oroszországban volt s bár bizonyos mértékben el volt zárva a világhírdés emények színhelyétől, mégis eljutott hozzá egy egy hangja a forradalom hatalmas zajának:

— Csernovic előtt estem fogságba, — mondotta Szabó — ahol a Papp-féle erődítések óriási rést ütött az orosz útvegk pergőftze. A ballabamat és karomat törte el egy gránátszilánk s eszméletlen állapotban kerültem egy csernovici orosz kórházba. Az oroszok jól bántak velem, gondosan ápoltak s gondál ügyeltek az állapotomra. A múlt év szeptemberben felgyógyultan vittek el Csernovicból a szibériai Tyumenbe, ott elég nagy és jól berendezett rokkant foglyalabor volt és sok rokkant volt

összegyűjtve, akik már hónapok óta vártak a kicserélésre. Magyar, német, török, osztrák, sőt bolgár is volt a fogoly rokkantak között, s azokból naponta vittek el egy-egy transzportot.

— A múlt év szeptemberétől ez év március 15-ig kellett várnom a rokkant foglyok gyűjtőhelyén, a míg keserves várakozás után én rám is sor került. Március 15-én egy 50 emberből álló transzportba engem is beosztottak s 18 napig tartó lassu utazás után megérkezünk Pétervárra.

— Az uton, amerre lassu vonatunk ment, az emberek örömmujongással fogadták a vonatunkat. A kísérő örök megmagyarázták, hogy Oroszországban kitört a forradalom, a cár megbuktott és rövidesen béke lesz. Egy-egy állomáson több napig is állott a vonat s ez alatt az idő alatt az orosz lakosság szeretettel halmozott el bennünket s örömmel újságolták el a forradalom legújabb híreit, amelyek mind arról beszéltek, hogy pár héten belül megkötik a békét. Az egyik állomáson fogoly magyarok dolgoztak s soha nem fogom elfelejteni az egyik fiatal magyar arcát, amikor boldogan mondta:

— Várjatok meg komám, nemsokára megyünk haza mi is!

— A vonat azután nemsokára

megérkezett Pétervárra, ott már a legnagyobb rend uralkodott. A forradalmi változás csak az mutatta egyedül, hogy amerre utunk elhaladt, a házak mindenütt lobogódiszben állottak. Péterváron egy kórházba vittek bennünket, ott meglehetősen légmentesen zártak el a világot. Nagy szobákban voltunk, amelynek ablakai be voltak meszelve, hogy ki nem nézhessünk rajtuk s egy szűk, magas falakkal elzárt udvaron sétáltunk naponként egy fél órát. De az örök bánásmódja nagyon barátságos volt és bőven beszélt nekünk a pétervári forradalomról. Elmondták, hogy az utcákon harcok voltak a tüntetők és a katonák között. A tüntetők soraiiban sok katona volt és ezek géppuskával löttek a kózákokra.

— Mindennap más örünk volt, de mintha ezek más emberek lettek volna, mint azok az orosz katonák, akik Tyumenben vigyáztak ránk. Valamennyi barátságos hangon beszélt velünk, vigasztalt bennünket, hogy nemsokára vége lesz a háborúnak és a hangjuk melegségéből kiértett, hogy Oroszországban minden megváltozott. Azok a katonák, akikkel Péterváron beszéltünk, nem csináltak titkot abból, hogy Angliát szivükből gyűlölik és hogy az an-

gokat okolják a hosszú háborúért. — Az örök naponként újabb és újabb békehíreket hoztak s egy nap azt a hírt hozták, hogy a monarchia különbékét köt Oroszországgal. Mi csak az örökötől érte-külnánk a világ eseményeiről s mi sem természetesebb, hogy szentül s bizakodva hittünk ezeknek a híreknek. Pétervári tartózkodásunk első napjaiban úgy értesültünk, hogy már nem is fognak bennünket kicserélni, hanem megvárjuk a háború közeli végét, akkor a hadifoglyokat ugys hazabocsátják.

— Már bele is nyugodtunk ebbe a tudatba, amikor hét napi pétervári tartózkodásunk után, április 11-én tudatták velünk, hogy másnap indulunk. Izgatottan készültünk az utra. Sebesültszállító autombilokon mentünk ki az állomásra. A házakon még akkor is zászlók lengtek, és az utcák normális képet mutattak, de nagyon gyakran találkozunk lovas járőrökkel, amelyek 5—6 lovasból állottak.

— A svéd állomáson megható lelkesedéssel fogadtak bennünket és kitűnően megvendégeltek. Amikor a vonatunk megérkezett, éppen akkor volt indulóba Oroszország felé egy rokkantvonat. Az orosz rokkantak kendőlobogattással és hurrá kiáltással üdvözöltek bennünket, s azt mi lelkesen viszonztuk,

fogott, de a fűzet még idejében lokalizálni tudták. Halálal végződő lecsapás volt a csikvári ut mentén épült katonai barakkvárosban. Általában a villám a tábor főkapujánál levő őrnök szuronyába vágott s a katonák szörnyen haltak. Az aszalóvígyi katonagyakorlótelepen is lecsapott a villám, ép egyik katonára mellett, de nem ütötte agyon, csupán eszméletlenül maradt a földön. Behozták a városba és jobban lelt. A kellemetlen vihar után jótékony eső volt s az kincseket ért. Az eső azonban úgy látszik, hogy csak a város környékén lehetett. Így például a szomszédos Dinnýsnek már semmi sem jutott. Se mennykőcsapás, se eső.

— Szigorítják a magánvizsgákat. Érdekes és érthető dolog, hogy a háborúban a magánvizsgázók száma egyre emelkedik, különösen a nők körében és legfőképp a kereskedelmi iskolákban. Ennek oka, hogy a nők ha már hosszú évek multak is elazóta, hogy az elemi iskolát elhagyták, igen sokan szeretnének — látván itthon a férfiero hiányát az iskolákban — ezek helyére kerülni. Ezt pedig legkönyebben és legrövidebb idő alatt magánvizsgálatokkal lehet elérni. A felső kereskedelmi iskolák királyi főigazgatósága azonban most felhívja az összes ilyenemű intézetek igazgatóságát és tanári testületét — hogy a magánvizsgálatoknál fokozottabb figyelmet és szigorítást, de szabályszerű ellenőrzést gyakoroljanak. Kéri a főigazgató, hogy az összes magánintézet vizsgálati írásbeli dolgozatait terjesszék fel hozzá.

— A lángeszű emberek rossz férjek. A rossz nyelvek azt mondják, hogy a híres emberek, különösen a híres írók rossz férjek; megvizsgálták 68 híres írónak életét s csak huszöt találtak némi képp kielégítőnek házassági szempontjából. 23 nak házassága szerencsétlen vagy éppen tragikus volt, 25 író pedig nem is nősült meg. Shakespeare házassága is nagyon szerencsétlen volt. Milton háromszor nősült s első felesége pár nap múlva othagyta. Dryden sokat szenvedett a feleségétől. Swift titokban összekelt egy asszonnyal, mivel együtt soha nem élt, kit csak egy harmadik személy jelenlétében láthatott. Coleridge elvált a feleségétől. Shelley nagyon fiatal korában megmondólatlan házasságot kötött s elvált a feleségétől, s az öngyilkos lett. Ruskin felesége Millais festővel szökött meg. Dickens elváltva élt a feleségétől.

— A székesfehérvári iparterméletek e hó 20 án d. e. fél 10 órakor, meg nem tarthatás esetén ugyane napon d. e. 10 órakor az iparterméletek tanácstermében XXXII. rendes évi közgyűlést tartja. — Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Jelentés az 1916. év felmerült mozzanatairól. Az iparterméletek zár számadásának, vagyonmérlegének és költségelőirányzatának bemutatása. Az iparterméletek házalapról a pénztárnok jelentése. Az 1916. évi pénztári számadások felülvizsgálatairól szóló számvizsgáló bizottsági jelentés és a pénztárnok részére adandó felmentvényre vonatkozó javaslat. Az alapszabályok értelmében 3 számvevő s a mandátumuknak lejártával kilépő 20 előjárósági tag, ezenkívül 3 pótag megválasztása. Az esetleg be-

A béke ügye reményteljesen alakul.

Rövidesen örvendetes események történnek Keleten.

A közeli keleti események izgatják a kedélyeket.

Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár elhalasztotta válaszáat a konzervatív és a szocialisták amaz interpellációira, amelyek Németország hadicéljaira vonatkoznak. A kancellár nyilatkozata elé ideges türelmeleussal tekint a háborúban túlzó szélső jobbpártja, viszont a kormányhoz közel álló lapok azt fejtetik, hogy a német birodalom nincs abban a helyzetben, hogy győzelem mámoros beszédet lehetne tartani, mert ez csak a végsőig fokozná az ellenség elszántságát. A kancellár szerint keleten szenzációs dolgok történnek a közeli napokban. Ezek megtörténte után válaszol. Hogy mik lesznek azok, feszülten várják. Amint halljuk, reánk nézve örömteljes események lesznek.

Hogy képzele az orosz párt a békét.

Miljukov békefeltételeiről ezeket jelentik: Oroszország határai visszatérnek a háború előtti állapotba. A Dardanellák ügyében Oroszország szabad kezet kap. A németországi, ausztriai, magyarországi és törökországi nemzetiességi kérdés az illető nemzetiségök önrendelkezési joga alapján adatik meg. Szerbia, Románia, Montenegro és Lengyelország visszaállítatnak, ideértve a központi hatalmak által bekebelezett és tulajdonképpen ezeket a népeket illető területeket is. Ez igen alattomos és homályos pont, mert bizonyos értelmezéssel Erdély Bácska és Bosznia-Hercegovina elszakítását is jelentheti. Biztosítékok az összes népek jóvendő békéjének érdekében Németország hódító szándékaival szemben.

A teljes orosz felfordulás erősön siettetti a béke ügyét.

Oroszországban teljes a belső felfordulás. A nagy városokban minden napra várják a katonák és munkások lázadását, vidéken a parasztszemből való félelem tartja állandó rettegésben a földbirtokosokat. A különböző frontokról eddig körülbelül két millió orosz paraszta katonák szökött haza. Ennek az oka az, hogy az orosz paraszta katonák azt hiszik, hogy otthon már megkezdődött a földosztás és seani sem akar ettől távolmaradni. Ezzel a sereggel lehetetlen hadat viselni.

adandó indítványok tárgyalása, a melyek azonban az alapszabályok 11. §-a értelmében csak az esetben vételnek a közgyűlésen tárgyalás alá, ha 20 tag aláírásával legalább 3 nappal a közgyűlés napja előtt az előjárósághoz beadattak.

— A tengeri halat. A rekvirált tengeri felhasználása miatt újabb a következőket büntette meg Ságó Lajos rendőrőrkapitány: Malics András, (Csutura u. 15.) 70 kor. Fröschl József (Csutura u. 9.) 70 kor. Ilauszky János (Forgó u. 11.) 80 kor. Vincipai Imre (Kertalja 32) 300 kor. Nyakas Ferenc (Kertalja 8.) 200 kor. Horváth István (Sári 28) 140 K, pénzbüntetést kapott.

— Hadifoglyoknak nem lehet küldeni ajánlott levelet. Semleges külföldre Vöröskereszt intézményeknek vagy magánosoknak szóló azok a levelezések, amelyek az ellenségben államokban hadifogságban lévő személyeknek szóló levelezéseket tartalmaznak, ajánlott küldeményként nem adható postára. Amennyiben ily küldemények mégis előfordulnának, azokat a cenzura bizottság feladási helyükre vissza fogja küldeni.

— Rövid hírek. Bérmegeállapítás. A katonai munkásokszervezetek bérét a vármegyei gazdasági munkabizottság május 4 én délelőtt 10 órakor tartandó gyűlésen fogja megállapítani.

Felhívás.

Az V. ik hadikölcsön kibocsátása óta hadseregünk hi szövet-ségeinkkel karöltve halad a biztos és végső győzelem felé. De a háborúnak egyenlőre még nincs vége. A győzelem kivívásáig a hozott véráldozat egyenlőre még nem elégséges arra, hogy a végleges diadal is a miénk legyen.

A hozott véráldozathoz szükséges a magyar nemzet minden tagjának további gazdasági erőfeszítése.

E korszakalkotó háborúval járó rendkívüli kiadások fedezésére szükséges volt egy újabb, a VI. hadikölcsön kibocsátása. E kölcsön sikere egyik nagy tényezője lesz a végső diadalnak, s attól nemzetünk jövője is függ.

Ha hőseink vértük ottanták drága hazánkért és jövőnk biztosítására, úgy nekünk itthonmaradottaink kettős kötelességünk, hogy vagyunkon egy részét ajánljuk fel az anyagilag is előnyös kölcsönképpen hadviselésünk céljaira.

Ez a kötelesség hárml a va gyonnal bíró gyámhatóságok alatt állókra és azoknak az önjogúvá válhatra is, akiknek pénze továbbra is gyámpénztári kezelésükben marad.

A VI. hadikölcsön aláírási feltételei tekintetében csak általánosságban utalok a pénzügyminiszter és a pénztérvezeték által a legszélesebb körben is terjesztett aláírási felhívásban foglaltakra. De mégis kiemelem, hogy ezuttal egyéni kölcsöntípus kerül aláírásra, nevezetesen a 6 százalékos m. kir. adómentes állami járadék-kölcsön. E hadikölcsön lényegileg hasonló a korábbi öt hadikölcsön 6 százalékos kötvényeihez, azzal a különbséggel, hogy ezuttal zárólya nem jeyezhető.

Felkérem ennél fogva Székesfehérvár szab. kir. város gyámpénztári kezelésé alatt álló lakosoknak és gondnokokat gyámjait, hogy gyámoltjaik és gondnokoltjaik érdekeit is szem előtt tartva, jeyezzenek nevezettek részére a VI. hadikölcsönre minél nagyobb összeget, mert ezáltal nemcsak a kiskorúaknak, gondnokoltaknak hosszú időn át biztosítanak jóval nagyobb kamatjövédelmet, hanem anyagi javuk hozzájárulásával is a végső győzelemünket is siettetik és részünkre biztosítják.

A kölcsönjegyzésre vonatkozó bármiféle felvilágosítással, szükséges beleegyezési nyilatkozat kiállítása végett a szükséges utbaigazításokat készségesen megadja Keresztúry Sándor számgyakornok (Város I. emelet 8 szám.) Székesfehérvár 1917 május hó 10.

Hafazias távüzenettel:

Dr. Saára Gyula

polgármester, árvaszéki elnök.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszser a Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert királyi leiri gyógyszerüzében.

Nagyszerű újítás leány és gyermekölvételek a legsikerditbben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi utca 5. szolla egységes árak. Telefon 334.

— Ahol szardiniára éheztek. Hogy gondolkoznak a mostani háborúban is néhol a közlélem zésről, illusztrálja a következő eset. A Tiszántul egyik polgármestere a következő távirattal fordult az Országos Közlélemezési Hivatalhoz:

„A lakosság éhezik, kérek soronkívül 100 láda szardiniát.” Báró Kärthyöl csakhamar megérkezett a következő válasz:

„A Tiszántul városaiban az élelmiszter elegendő; ha a lakosság szardiniára éhezik, türtőztesse ezt a vágyát a háború végéig.”

Boldog Tiszántul, ahol csak a szardinia hiányzik.

Ezt a viccet — mert mi annak tartjuk — egyik tiszántuli újságban olvastuk, persze Dugánútra applikálva. Viszonzástul mi voltunk olyan szivesek, hogy Tiszántulra alkalmaztuk. Hogy is mondja a régi törvény: szemet szemért. Rossz viccet rossz viccért.

— Szeplő, májtolt, pörösenés, arctiszálláság ápolására biztos hatása szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laktéine), és az párszori használat után az arcot bársónymisrává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 1*20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszerüzében.

— Bojtorján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; üvege 2 korona, Kapható Szűts Róbert gyógyszerüzében.

Utcai és placi árusításra mag gas jutalek mellett elárusítók kerestetnek. Tizennégy éven felüliek jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

Szinház.

Az Uránia mozgásház hírei.

Az Uránia színház igazgatója közli: Judás csók. Mária Vidal sorozat II ik filmje szerepel ma szombaton és holnap vasárnap az Uránia műsorán. Urban Gad (Asta Nielsen férje) írta és rendezte ezt a remek drámát. A pazar beállítás és a fényképezés ritka szépsége meglepetésként hat és bizonyára sokan lesznek, kik a filmritkaságot többször is megnézik. Hétfőn és kedden a „Siron tul” i szerelemhez hasonló film kerül színre, ennek címe „Honnan jöttünk, hová jutunk”, egy fiatal leány életörténete tárul itt élénk megrázó jelenetekben. „Házfűzész” vígjáték és legújabb harctéri felvételek egészítik ki a pompás műsort.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szocialista irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenik meg 8 oldal tartalommal, amelyben minden hét-hoz röviden, többszörös szószaporítás nélkül.

UJ LAP valamennyi előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjlanul ad tanácsot, felvilágosítást és utbaigazítást és minden nap az újságokban és a Fejérmegyei Napló árusítóival 4 fillérért kapható.

Árverési hirdetmény.

Schuller Ferenc és társai tulajdonát képező, a székesfehérvári 3698. számú betétben A 1 sor 4501. hrsz. alatti gúgás pince dűlőbeli szántóföld, dr. Say Victor ügyvéd irodájában (Nádor-utca 2. szám.) folyó évi május 13-án d. e. 9 órakor el fog adatni.

Dr. Say Victor, ügyvéd.

I. BÜKK és CSERHASÁBFA

mmként 9 kor.
felaprítva 11 kor.

Megrendelhető:

BERNDORFER EDE

Nagy Sándor-u. 4.

Telefon: 161.

Gyorsírásban
és gépirásban

gyakorlott irodistanót keresek azonnali be-lépésre.

KELEMEN BÉLA

lapszerkesztő.

APRÓHIRDETÉSEK.

Felsőkirálysor 20. szám alatt egy utcai szoba, konyha, és kamra; mosókonyha használatlalt augusztus 1 re kiadó.

Salak (les) nagy mennyiségben kapható az Árpád fürdőben.

Egy boltajtó jókarban levő eladó Királykut-utca 9. sz. m. Tudakozni Királykut-utca 11. sz. a. lehet.

Szakácsnőt keresnek uriházhoz. A jelentkezők a vármegye kapusához forduljanak felvilágosításért.

Fejes saláta, krizantim- és salátapalánta kapható, Szécheny u. 26. sz. a.

Önkéntes árverés.

A székesfehérvári 4729 számú tkvi betétben A. 1, 1 sor 2939 hrszám alatt Schwetzer Miklós tulajdonán felvett Olaj-utca 56 házszám alatti ház és udvar 1917 évi május hó 13-án (vasárnap) d. e. 10 órakor irodámban (Szögyény ház I. em. 3 ajtó) önkéntes magán-árverés útján eladatik.

Érdeklődők irodámban előzőleg is felvilágosítást nyerhetnek.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd.

Uránia színház.

Pénteken, szombat n és vasárnap: (máj. 11, 12, 13.)

Maria Widal

főszereplésével:

JUDÁS CSÓK

Főuri művész dráma 4 felv.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 kor.

Rendes helyárak.

Felsőkirálysor 20. számú két utcára nyíló

KERESZT HÁZ

két nagy házhellyel az udvarban külön épített

LAKÓHÁZ

mellékhelyiségekkel, épített sertésolakkal, épített félsze-
rekkel, kukoricagórékkal,

1.400 - 51 belsőtelekkel

akár nagy gazdálkodás, akár, üzleti célra alkalmas,

külön egy házhellyel is szabadkézből eladó.

ÉRTESÍTÉST UGYANOTT.

Takarmányépa sertések és marhák részére 50 mm. eladó. Kicsinyben is kapható Paulovitsnál. Előjegyezni Iskola u. 8. sz. a. lehet.

Egy fiu tanulónak felvétetik, Péte műteremben.

Pikkoló gyerek felvétetik a Vörösmarty kávéházban.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA
SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

UJ DONSAG kalapok, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr s sárccipők olcsó árban

kaphatók: Kováts Antalnál, Városház-tér.

Legszébb hadijótékonyaságot gyakorolja,

A VILÁGHÁBORU ÁRVÁIT SEGITI MEG,
HA LEVELEZÉSÉNÉL ZÁRÓBÉLYEGGÖL
—: A MŰVÉSZI KIÁLLÍTÁS —:

dr. Prohászka Ottokár hadiárveház
LEVÉLZÁRÓ BÉLYEGEIT

HASZNÁLJA. KAPHATÓ:

Horváthné és Rónainé papirkereskedésében
Kossuth utca. — Két és tíz filléres levélzáróbélyeg.

Az „APOLO” mozgófényképszínházban

PÉNTEKEN, SZOMBATON ÉS VASÁRNAP:
(MÁJUS HO 11, 12 ÉS 13 AN)

A magyar filmgyártás kimagasló alkotása!

Jókai Mór örökbecsű
remekműve:

MIRE MEGVÉNÜLÜNK

I. rész: Az Áronffy-család végzete.

4 felv. Filmre átdolgozta: Dr. Hevesi Sándor.

Főszereplők:

Beregi Oszkár, Szerényi Zoltán, Poór Lili,
Hajdu József, Mátray Erzi.

Az irodalmi filmkolosszushoz az Operaház és a Nemzeti Színház engedték át a korhú jelmezeket és díszleteket.

Kiegészítő műsor.

Előadások: Pénteken és szombaton fél 7 és fél 9 kor.
Vasárnap 3, 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

A MAGYAR KÖNYVPIACON
ORSZÁGOS FELTÜNÉST KELTETT

Dr. Vass József könyve:

Szent Agoston vallomásai.
CSINOS, IZLÉSES KIÁLLÍTÁSBAN
a két kötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvke-
reskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.